

เอกสารวิชาการฉบับที่ ๕/๒๕๕๖

Technical Paper No. 5/2013

การศึกษาปัจจัยในการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อโครงการจัดการทรัพยากร
ประมง บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

Study on factors of community participation in fisheries
resources management, Tubtim Siam 01 Reservoir,
Trad Province

นายเรวัต ยอดสุรางค์ Rawat Yodsurang

ส่วนบริหารจัดการประมงน้ำจืด
สำนักบริหารจัดการด้านการประมง
กรมประมง
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

Inland Fisheries Administration and management Section
Fisheries Administration and management Bureau
Department of Fisheries
Ministry of Agriculture and Cooperatives

การศึกษาปัจจัยในการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมง
บริเวณอ่างเก็บน้ำห้วยทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

นายเรวัต ยอดสุรางค์*

ศูนย์บริหารจัดการประมงน้ำจืดภาคตะวันออก ระยอง

บทคัดย่อ

การศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชน บริเวณอ่างเก็บน้ำห้วยทิมสยาม 01 จังหวัดตราด โดยศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการฯ จำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ รวมทั้งสิ้น 120 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

จากการศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชน บริเวณอ่างเก็บน้ำห้วยทิมสยาม 01 จังหวัดตราดอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 2.31) ความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชน โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า มีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ ความรู้เกี่ยวกับโครงการ และความคาดหวังจากการเข้าร่วมดำเนินโครงการ ดังนั้นการจะพัฒนาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมง การดำเนินการครั้งต่อไปควรจะให้ชุมชนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรม และควรมีแผนการทำงานร่วมกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณให้กับโครงการต่างๆ ที่ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรประมงอย่างเต็มที่และต่อเนื่อง

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม, ชุมชน, หมู่บ้านห้วยทิมสยาม

* ศูนย์บริหารจัดการประมงน้ำจืดภาคตะวันออก ระยอง ต.ชุมแสง อ.วังจันทร์ จ.ระยอง 21210

E - mail : sa_dlow@hotmail.com

เอกสารวิชาการฉบับที่ ๕/๒๕๕๖

Technical Paper No. 5/2013

การศึกษาปัจจัยในการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อโครงการจัดการทรัพยากร
ประมง บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

Study on factors of community participation in fisheries
resources management, Tubtim Siam 01 Reservoir,
Trad Province

นายเรวัต ยอดสุรางค์ Rawat Yodsurang

ส่วนบริหารจัดการประมงน้ำจืด

Inland Fisheries Administration and management Section

สำนักบริหารจัดการด้านการประมง

Fisheries Administration and management Bureau

โทรศัพท์ (02) 5614685

Tel. (02) 5614685

2556

2013

รหัสทะเบียนวิจัย เลขที่ 55-0113-55095

**Study on factors of Community Participation in Fisheries resources
management,Tabtim Siam 01 Reservoir,Trad Province**

Rawat Yodsurang

Rayong Inland Fisheries Administration and management Center

Abstract

The factors of Community Participation in Fisheries resources management, Tabtim Siam 01 Reservoir, Trad Province. This research is emphasized on the degree of the participation levels of the community as well as the related effects in order to implement the project. Population included in this studying were in Project at Thapthimsiam 01, Trad Province. with the total number of 120 people involved. Questionnaires were used as a tool for collecting data. The data were analyzed using a statistics software and statistical analysis such as percentage, mean, standard deviation and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient were included.

The indicated that Study on factors of Community Participation in Fisheries resources management, Tabtim Siam 01 Reservoir,Trad Province. was high. ($\bar{x} = 2.31$) Testing of hypothesis revealed that participation of community in order to implement the establishment of Fisheries Community Base Management Project at Thapthimsiam 01 , Trad Province. were related to education level, duration of staying in the community, receiving of project information, knowledge of the management project and and anticipation from the participation the project.

Keywords : Participatory, Community,Thapthim-siam 01 Dam
Rayong Inland Fisheries Administration and management Center
, Chumsang Wangchan Rayong. 21210
e- mail : sa_diow@hotmail.com

สารบัญ

หน้า	
บทคัดย่อ	1
Abstract	2
คำนำ	3
วัตถุประสงค์	4
วิธีการวิจัยและอุปกรณ์	10
ผลการศึกษา	14
ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของประชากร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับ	14
การศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน อาชีพ และรายได้	
ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการ	16
ทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ	
ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อโครงการจัดการทรัพยากร	21
ประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ	
ส่วนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน	25
สรุปและวิจารณ์ผล	40
ข้อเสนอแนะ	44
เอกสารอ้างอิง	45
ภาคผนวก	47
คำขอบคุณ	54

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของลักษณะส่วนบุคคลของประชากร	16
2	ระดับการรับรู้ข่าวสาร ของประชากรเกี่ยวกับโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด	18
3	ระดับความรู้ ของประชากรเกี่ยวกับโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด	20
4	ระดับความคาดหวัง ของประชากรจากการร่วมดำเนินโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด	22
5	ระดับการมีส่วนร่วม ต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ด้านการเตรียมการและการวางแผน	24
6	ระดับการมีส่วนร่วม ต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ด้านการปฏิบัติ	25
7	ระดับการมีส่วนร่วมโดยรวม ต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด	26
8	ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด	27
9	ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด	28
10	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด	28
11	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ด้านการเตรียมการและวางแผน	29
12	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของสมาชิก กับการมีส่วนร่วม ต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ด้านการปฏิบัติ	29
13	การเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ตามระดับการศึกษา	30
14	การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ในแต่ละด้านเป็นรายคู่ตามระดับการศึกษา ด้วยวิธีการของ Scheffe'	30

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่		หน้า
27	ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับโครงการกับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการ ทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ด้านการปฏิบัติ	39
28	ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังจากการเข้าร่วมดำเนินโครงการจัดการทรัพยากร ประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด	39
29	ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังจากการเข้าร่วมดำเนินโครงการกับการมีส่วนร่วมต่อ โครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำ ทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ด้านการเตรียมการและวางแผน	40
30	ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังจากการเข้าร่วมดำเนินโครงการกับการมีส่วนร่วมต่อ โครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำ ทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ด้านการปฏิบัติ	40
31	สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง กับการมีส่วนร่วมกับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชน เฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด	41
32	จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการจัดการ ทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด	42

คำนำ

โครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระเกียรติพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554 บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ดำเนินการขึ้นเพื่อสร้างชุมชนประมง ที่สามารถบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำได้ด้วยตนเองและมีความเข้มแข็ง การศึกษาผลความสำเร็จของชุมชนประมงที่ดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ สามารถนำผลการศึกษาไปขยายผล โดยดำเนินการในพื้นที่ชุมชนประมงอื่นๆ ตลอดจนสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำในท้องถิ่นของตนเอง จากความพยายามที่จะสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมดังกล่าว โดยเริ่มตั้งแต่ด้านการเตรียมการและวางแผน การจัดทำโครงการจนถึงการปฏิบัติตามกิจกรรมของโครงการ การวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทั้งภายในและภายนอก เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่เคยชินกับการปฏิบัติตามเจ้าหน้าที่หรือผู้นำชุมชนผู้นำกลุ่มที่แสดงความคิดเห็นและตัดสินใจ นำมาซึ่งปัญหา ไม่ได้ข้อมูลความต้องการ และแนวความคิดมีส่วนร่วมที่แท้จริง

การมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการทั้งด้านการเตรียมการและวางแผน ตลอดจนการลงมือปฏิบัติ ในกิจกรรมต่างๆจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อชุมชน ทำให้สัตว์น้ำเป็นทรัพยากรที่มีการใช้ประโยชน์อย่างทั่วถึงสามารถเข้าถึงได้ทุกครั้งเรือนเกิดความมั่นคงหรือความยั่งยืนในการการใช้ประโยชน์ ลดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย และทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นในภาคครัวเรือน ดังนั้นการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการมากขึ้นจะทำให้การดำเนินโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำในท้องถิ่นของตนเอง เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระเกียรติพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554

ผู้วิจัย มีความสนใจที่จะทำการศึกษาร่วมกันของชุมชนต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทาง ในการดำเนินโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชน หรือโครงการพัฒนาของรัฐในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด และโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนอื่นๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาคั้งนี้เป็นการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ผู้วิจัยได้ศึกษาประชาชนในชุมชนโครงการทับทิมสยาม 01 ต. ด่านชุมพล อ. บ่อไร่ จ. ตราด ซึ่งเป็นพื้นที่ที่กรมประมงดำเนินโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ จำนวนทั้งสิ้น 120 ราย ระยะเวลาดำเนินการ เดือนตุลาคม 2553 - กันยายน 2554

นิยามศัพท์

การทบทวนวรรณกรรม/ สารสนเทศ (information) ที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม ซึ่งประกอบด้วย ความหมาย ของการมีส่วนร่วม ลักษณะของการมีส่วนร่วม รูปแบบและขั้นตอนของการมีส่วนร่วม รูปแบบและประโยชน์ของการมีส่วนร่วม ไว้ดังนี้

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

ชูเกียรติ (2536) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ออกได้ 3 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยส่วนบุคคล
2. ปัจจัยทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ
3. ปัจจัยทางการติดต่อสื่อสาร

ความหมายของการมีส่วนร่วม

นักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้หลากหลาย และผู้วิจัยได้ทำการทบทวนเพื่อความเข้าใจในความหมายของการมีส่วนร่วม ไว้ดังนี้

เจริญ ภัสระ (2540: หน้า 1-3) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมโดยกล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หรือการมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง ความพร้อมและโอกาสที่ทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายประชาชน หรือชุมชนยอมรับผิชอบ และกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน และยังได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมในทฤษฎีต่างๆ อีก 4 ความหมาย ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่กลุ่มประชาชนหรือขบวนการของประชาชน ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา เป็นผู้ที่อยู่ในวงนอกระบบราชการ ได้เพิ่มความสามารถในการควบคุมทรัพยากรและสถาบันต่าง ๆ ตามสภาวะสังคมที่เป็นอยู่

2. การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการและควบคุมการใช้และกระจายทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคม เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกของสังคม และในการมีส่วนร่วม ประชาชนได้พัฒนาการรับรู้และภูมิปัญญา ซึ่งแสดงออกในรูปการตัดสินใจในการกำหนดชีวิตของตนเองอย่างเป็นตัวของตัวเอง

3. การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจแก้ไขปัญหาของตนเอง ร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ ความรู้และความชำนาญร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสมและสนับสนุน ติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์การและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

4. การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ กระบวนการที่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับโอกาส และได้ใช้โอกาส ซึ่งปัญหาที่กำลังเผชิญ และแสดงออกซึ่งวิธีแก้ไขปัญหา และลงมือปฏิบัติโดยการช่วยเหลือของหน่วยงานภายนอกน้อยที่สุด

ทงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ (2540: หน้า 93) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า ครอบคลุมตั้งแต่เริ่มต้นของการวางแผนไปจนถึงการลงมือปฏิบัติตามแผนและการประเมินผลนั่นคือ การวางแผนโครงการใดๆ ก็ตามจะต้องเริ่มต้นด้วยการปรึกษาหารือร่วมกันวิเคราะห์หรือชี้วัดปัญหาให้ได้ และประชาชนจะต้องมาร่วมกันจัดลำดับความสำคัญของปัญหา วิธีแก้ปัญหาที่พวกเขาเห็นว่าเป็นไปได้ จนถึงการลงมือปฏิบัติและการประเมินผล ซึ่งการที่ประชาชนจะกระทำสิ่งนี้ได้พวกเขาจะต้องได้รับรู้และเข้าถึงโครงการและขั้นตอนของการดำเนินงานของรัฐบาลในรูปการสื่อสารหรือสัมพันธ์ภาพสองทางอย่างเปิดเผย

พัชรี สิริโรส และคณะ (2546: หน้า 2) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการซึ่งประชาชน หรือผู้มีส่วนได้เสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะ แลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น เพื่อแสวงหาทางเลือกและการตัดสินใจต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกันทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จึงควรเข้าร่วมในกระบวนการนี้ตั้งแต่เริ่มจนกระทั่งถึงการติดตามและประเมินผล เพื่อให้เกิดความเข้าใจและการรับรู้ เรียนรู้ การปรับเปลี่ยนโครงการร่วมกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2547: หน้า 4) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า หมายถึง การที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดที่ไม่เคยได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ หรือเข้าร่วมการตัดสินใจ หรือเคยเข้าร่วมด้วยเล็กน้อยได้เข้าร่วมด้วยมากขึ้น เป็นไปอย่างมีอิสรภาพ เสมอภาค มิใช่เพียงมีส่วนร่วมอย่างผิวเผินแต่เข้าร่วมด้วยแท้จริงยิ่งขึ้น และการเข้าร่วมนั้นต้องเริ่มตั้งแต่ขั้นแรกจนถึงขั้นสุดท้ายของโครงการ

ดังนั้นการศึกษาวิจัยครั้งนี้ การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ เพื่อร่วมแสดงทัศนะ แสวงหาทางเลือกหรือร่วมตัดสินใจ ตั้งแต่การเตรียมการ การวางแผน การปฏิบัติและการประเมินผล

ลักษณะของการมีส่วนร่วม

ลักษณะของการมีส่วนร่วมในแต่ละกลุ่มอาจมีลักษณะแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับกิจกรรมของกลุ่มนั้น ๆ ซึ่งได้มีผู้เสนอแนวความคิดเห็นไว้ ดังนี้

ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ (2546: หน้า 208-209) สรุปลักษณะของการมีส่วนร่วม โดยแบ่งเป็น

1. การสนับสนุนทรัพยากร คือ การสนับสนุนเงิน วัสดุอุปกรณ์ แรงงาน หรือการช่วยทำกิจกรรม คือ การเข้าร่วมในการวางแผน การประชุมแสดงความคิดเห็น การดำเนินการ การติดตามและประเมินผล

2. อำนาจหน้าที่ของผู้เข้าร่วม คือ เป็นผู้นำ เป็นกรรมการ เป็นสมาชิก ซึ่งลักษณะการมีส่วนนี้แสดงถึงระดับอำนาจของผู้เข้าร่วม จึงมีการโต้แย้งว่าการมีส่วนร่วมโดยใช้วิธีการพัฒนาความสามารถของประชาชน เป็นเพียงการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมบางส่วน เพราะในหลายกรณีประชาชนไม่มีเข้าร่วมในการตัดสินใจ ทางออกที่ควรเป็นคือ การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ประชาชน

ศิริกุล กสิวิวัฒน์ (2546: หน้า 19-21) กล่าวว่าลักษณะการมีส่วนร่วม เป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วยความเต็มใจและสมัครใจ อาจเกิดขึ้นอย่างฉับพลันหรือเกิดจากการชักชวนก็ได้ แต่ต้องไม่ถูกบังคับ อาจเป็นการมีส่วนร่วมในการเสียสละบางสิ่งบางอย่างเป็นต้นว่า แรงงาน เงิน วัสดุ เวลา ความคิด หรือการมีส่วนร่วมเป็นกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะต้องมีความรู้สึกประทับใจ เสียสละ ในกิจกรรมการพัฒนานั้น ๆ

สุรพล จันทราปัติย์ (2550: หน้า 4) ได้กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่แท้จริงไว้ว่าหมายถึง การทำงานพัฒนาที่ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมอย่างแท้จริง เพื่อบรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่กำหนด คือ การทำงานร่วมกันในลักษณะหุ้นส่วนระหว่างผู้กำหนดนโยบาย ผู้วางแผน เจ้าหน้าที่ และประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นผู้ได้รับผลพวงจากการดำเนินโครงการนั้น การให้มีตัวแทนของประชาชนเพียงบางคนเข้าร่วมประชุมเพื่อพิจารณาตัดสินใจทำกิจกรรมสำหรับท้องถิ่น ไม่ใช่การมีส่วนร่วมของประชาชนอย่าง

แท้จริง ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนที่แท้จริงจึงเกิดขึ้นเมื่อประชาชนเปลี่ยนสภาพจากการเป็นผู้ได้รับผลพวงจากการพัฒนามาเป็นผู้ร่วมพัฒนาโดยตรงในขั้นตอนต่างๆ ของกระบวนการพัฒนา

ดังนั้นการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ลักษณะของการมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วยความสมัครใจในการสนับสนุนทรัพยากร การตัดสินใจ การปฏิบัติการ การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล เป็นการพัฒนาการทำงานของประชาชนในการร่วมทำงานกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

รูปแบบและขั้นตอนของการมีส่วนร่วม

รูปแบบขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในแต่ละกลุ่มอาจมีลักษณะแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับกิจกรรมของกลุ่มนั้นๆ ซึ่งได้มีผู้เสนอแนวความคิดเห็นไว้ ดังนี้

ลือชัย ศรีเงินยวง และคณะ (2540: หน้า 12-13) กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนที่แท้จริงจะต้องไม่หมายความว่าเพียงแต่การดึงประชาชนเข้ามาร่วมโครงการที่รัฐเป็นผู้กำหนด “รูปแบบ เป้าหมายของงาน” และ “กำหนดให้มีการร่วมวางแผน” ดังที่ผ่านมา แต่จะต้องมีส่วนร่วมอย่างมีสำนึกรับผิดชอบและมีบทบาทอย่างเต็มที่ ตั้งแต่การเตรียมการคิดค้นปัญหาและสาเหตุของปัญหา การวางแผน การปฏิบัติงาน ดูแล กำกับ ตลอดจนการประเมินผล ติดตามงาน การมีส่วนร่วมของประชาชนที่แท้จริงจะต้องหมายถึง การมอบอำนาจอธิปไตยขั้นพื้นฐานคืนสู่ประชาชน การพยายามจัดตั้งและพัฒนาองค์กรประชาชนให้เข้มแข็งบนพื้นฐานของการพึ่งตนเองเป็นสำคัญ นอกจากนี้เขายังได้กล่าวว่ามีมิติของการมีส่วนร่วม แบ่งออกได้ 4 มิติ คือ

1. การเตรียมการ สิ่งจำเป็นที่ต้องเตรียมพร้อมก่อนการระดมการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ
 - 1.1 การให้ความรู้แก่ประชาชน เพื่อปลุกกระดมให้เห็นสภาพปัญหาที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน ตลอดจนความรู้ความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับประเด็นปัญหาเหล่านี้
 - 1.2 การรู้จักใช้ความรู้ความชำนาญจากแหล่งต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถเรียนรู้เกี่ยวกับปัญหาได้รวดเร็ว และการตัดสินใจแก้ปัญหาได้ดี
 - 1.3 การลงมือปฏิบัติงาน จะต้องสามารถกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. การวางแผนดำเนินงาน ประกอบด้วยการรับรู้ เข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผน และร่วมวางแผนกิจกรรม
3. การปฏิบัติการ/การดำเนินการ ประกอบด้วยการเกี่ยวข้องกับการดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ
4. ขึ้นต่อเนื้อหรืออยู่ดี เป็นขั้นประเมินผลงานของกลุ่มเกี่ยวข้อง กับ ความพยายามที่จะประเมินผลของโครงการกิจกรรมต่าง ๆ และพิจารณาวิธีการที่จะดำเนินการต่อเนื่องต่อไป

มานิตย์ นวลละออ (2544: หน้า 4-6) ได้เสนอรูปแบบการมีส่วนร่วม โดยพิจารณาจากเกณฑ์ต่างๆ ดังนี้

1. พิจารณาจากการเข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ การตัดสินใจ การดำเนินการ ผลประโยชน์ และการประเมินผล
2. พิจารณาจากผู้มีส่วนร่วม ได้แก่ การเป็นสมาชิก การเข้าร่วมประชุม การสนับสนุนด้านทรัพยากร การเป็นสมาชิกอย่างเป็นทางการ การเป็นผู้นำชุมชน ผู้ชักชวน ผู้รับผลประโยชน์ผู้ประกอบการ และลูกจ้าง

3. พิจารณาจากกระบวนการมีส่วนร่วม ได้แก่ การวางแผน การดำเนินงาน การให้บริการ และการได้รับผลประโยชน์

4. พิจารณาจากผู้มีส่วนร่วมหลักที่สำคัญ ได้แก่ ผู้กระทำ ผู้รับผลการกระทำ และชุมชน

พัชรี สีโรรส และคณะ (2546: หน้า 7-8) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผล ควรมีการวางแผน ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก คือ

1. ขั้นเตรียมการ
2. ขั้นการจัดทำแผนการมีส่วนร่วม
3. ขั้นการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ

ปาริชาติ สถาปิตานนท์ (2549: หน้า 23-24) ได้กล่าวถึงรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน ในมุมมองของสถาบันวิจัยสังคม และสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประกอบด้วยภารกิจ 5 ประการ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน ได้แก่ การที่ประชาชนมีบทบาทในกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนโครงการ นับตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหา การลำดับความสำคัญของปัญหา การกำหนดเป้าหมาย การกำหนดแนวทางในการดำเนินงาน การกำหนดแนวทางในการติดตามและประเมินผลโครงการ

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ได้แก่ การสนับสนุนด้านทรัพยากรต่าง ๆ และการประสานความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ ได้แก่ การนำเอากิจกรรมต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยเฉพาะในด้านการเพิ่มระดับการพึ่งตนเอง และการควบคุมทางสังคม

4. การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ ได้แก่ การแจกจ่ายประโยชน์ต่างๆ ในการพัฒนาอย่างยุติธรรม

5. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ได้แก่ การให้ประชาชนได้รับทราบถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคต่างๆ เพื่อร่วมกันหาทางแก้ไขในลำดับต่อไป

สุรพล จันทราปัติย์ (2550: หน้า 5) ได้เสนอรูปแบบของการมีส่วนร่วม โดยพิจารณาจากเกณฑ์ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมแบบถูกกระทำหรือชักนำ
2. การมีส่วนร่วมแบบให้ข้อมูลข่าวสาร
3. การมีส่วนร่วมด้วยการปรึกษาหารือ
4. การมีส่วนร่วมโดยได้รับสิ่งจูงใจ
5. การมีส่วนร่วมเพื่อปฏิบัติภาระหน้าที่
6. การมีส่วนร่วมแบบมีปฏิสัมพันธ์กัน
7. การมีส่วนร่วมโดยพลังของประชาชนเอง

สรุป รูปแบบและขั้นตอนการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย การเตรียมการ การจัดทำแผนดำเนินงาน การปฏิบัติหรือการดำเนินการ และการประเมินผล

ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม

สุรพล จันทราปัติย์ (2550: หน้า 5) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของเกษตรกรและชุมชนไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปัญหา ความจำเป็น ศักยภาพ และโอกาสของประชาชนดีขึ้น
2. ทำให้การตัดสินใจตอบสนองต่อความจำเป็น และสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของชุมชนยิ่งขึ้น
3. เป็นวิถีทางในการระดมและควบคุมทรัพยากร
4. การมีส่วนร่วมเป็นกิจกรรมที่ยืนยันถึงการให้โอกาสในการใช้ความคิดริเริ่ม ความสร้างสรรค์ และเพิ่มความสามารถพึ่งตนเองของบุคคลและชุมชน จึงเป็นการสร้างเสริมพลังอำนาจของประชาชนอย่างถูกกฎหมาย
5. การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการเร่งกระบวนการเปลี่ยนแปลง และลดการต่อต้านโครงการ

ดังนั้นการศึกษาวิจัยครั้งนี้ การมีส่วนร่วมของชุมชนในโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำห้วยทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการเตรียมการ การจัดทำแผนดำเนินงาน และการปฏิบัติหรือการดำเนินงาน

ผู้วิจัยได้ให้คำจำกัดความคำศัพท์ที่ใช้เฉพาะในการศึกษาครั้งนี้ ดังนี้

“การมีส่วนร่วม” หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเตรียมการ การวางแผน และการปฏิบัติ

“การมีส่วนร่วมของชุมชน” หมายถึง กลุ่มคนที่อยู่อาศัยในชุมชนโครงการห้วยทิมสยาม 01 ตำบลด่านชุมพล อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด เข้าไปมีส่วนร่วมในการเตรียมการ การวางแผน และร่วมปฏิบัติกิจกรรมในโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำห้วยทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

“โครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ” หมายถึง โครงการที่กรมประมงดำเนินการเพื่อสร้างชุมชนประมงที่สามารถบริหารจัดการทรัพยากรประมงได้อย่างเข้มแข็ง เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระเกียรติพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554 ในการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำที่สามารถนำไปขยายผลดำเนินงานในพื้นที่ชุมชนประมงอื่น ตลอดจนสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำในท้องถิ่นของตนเอง

“การมีส่วนร่วมของชุมชนในโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ” หมายถึง กระบวนการที่กลุ่มคนที่อยู่อาศัยในโครงการห้วยทิมสยาม 01 ตำบลด่านชุมพล อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด ได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำห้วยทิมสยาม 01 จังหวัดตราด เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด ประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมในการเตรียมการ หมายถึง ชุมชนเข้าไปเกี่ยวข้องในการตรวจสอบ ประเมินสถานการณ์ ค้นปัญหาและสาเหตุการลดลงของทรัพยากรสัตว์น้ำและการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน หมายถึง ชุมชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการประชุม ปรึกษาหารือเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมาย กิจกรรม และแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ

3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ หมายถึง ชุมชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ของโครงการ โดยการร่วมช่วยเหลือด้านวัสดุอุปกรณ์ แรงงาน หรือโดยการบริการงานและประสานงาน

“ความรู้เกี่ยวกับโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ” หมายถึง ชุมชนที่เข้าร่วมโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำห้วยทิมสยาม 01 จังหวัดตราดมีการเรียนรู้ แสวงหาความรู้ ความสามารถในการใช้ข้อเท็จจริง ความคิด การแก้ไขปัญหา ความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้เข้ากับสถานการณ์ ตลอดจนสามารถในการจดจำเรื่องราวได้ทั้งทางตรง และทางอ้อม ซึ่งความรู้มีที่มา และสามารถวัดระดับความรู้ได้

“การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ” หมายถึง การได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องราวหรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ จากสื่อบุคคลสื่อมวลชนหรือจากทางหน่วยงานราชการ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งผลจากการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจะนำไปสู่ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ

“ความคาดหวังจากการเข้าร่วมดำเนินโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ” หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึก เกี่ยวกับความปรารถนาที่ต้องการในสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตของชุมชนเมื่อเข้ามามีร่วมในการดำเนินโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ

วิธีการวิจัยและอุปกรณ์

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำห้วยทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ โดยได้กำหนดวิธีการและอุปกรณ์ที่นำมาใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย กลุ่มประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นตัวอย่งในการวิจัย คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน โครงการห้วยทิมสยาม 01 ตำบลด่านชุมพล อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด ที่ร่วมดำเนินโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำห้วยทิมสยาม 01 จังหวัดตราด จำนวน 120 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามระดับที่การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำห้วยทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยอาศัย แนวคิดทฤษฎีและผลงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อคำถามครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของประชากรที่ศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน อาชีพ และรายได้

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชากร ประกอบด้วย

2.1 การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ โดยใช้มาตราวัดแบบ ประเมินค่า (Rating Scale) มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

<u>ระดับการรับรู้ข่าวสาร</u>	<u>คะแนน</u>
เป็นประจำ	2
เป็นบางครั้ง	1
ไม่เคย	0

จากนั้นผู้วิจัยได้รวบรวมคะแนนที่ได้ทั้งหมดเพื่อหาค่าเฉลี่ยของประชากร โดยใช้สูตรคำนวณความกว้างของชั้น ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{2 - 0}{3} = 0.66$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแปลความหมายของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ ได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.34 – 2.00 หมายถึง ประชากรมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ อย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง

ค่าเฉลี่ย 0.67 – 1.33 หมายถึง ประชากรมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ เพียงบางครั้ง

ค่าเฉลี่ย 0.00 – 0.66 หมายถึง ประชากรมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ ไม่ค่อยได้รับข้อมูลข่าวสารเลย

2.2 ความรู้เกี่ยวกับโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ ลักษณะคำถามเป็นแบบที่ให้ผู้ตอบเลือกตอบ “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” อย่างหนึ่งอย่างใดเท่านั้น ซึ่งมีทั้งที่ตอบ “ใช่” และ “ไม่ใช่” โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตอบถูกต้องได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้ว ใช้คะแนนเฉลี่ยของประชากร แบ่งระดับความรู้ ออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับน้อย และระดับมาก โดยใช้วิธีคำนวณหาความกว้างของชั้น ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{1 - 0}{2} = 0.50$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแปลความหมายของระดับความรู้เกี่ยวกับโครงการจัดการ
ทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ ได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 0.51 – 1.00 หมายถึง ประชากรรู้ถึงเนื้อหา ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับโครงการเป็นอย่างดี

ค่าเฉลี่ย 0.00 – 0.50 หมายถึง ประชากรรู้ถึงเนื้อหา ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับโครงการไม่ค่อยดีนัก

2.3 ความคาดหวังจากการเข้าร่วมดำเนินโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระ
เกียรติฯ ลักษณะคำถามเป็นคำถามเชิงบวกทั้งหมด โดยใช้มาตรวัดแบบประเมินค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น
5 ระดับ และมีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

<u>ระดับความคาดหวัง</u>	<u>คะแนน</u>
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

ผู้วิจัยได้รวบรวมคะแนนที่ได้ทั้งหมดเพื่อหาค่าเฉลี่ยของประชากร โดยใช้สูตรคำนวณความกว้าง
ของชั้น ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{3} = 1.33$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแปลความหมายของระดับความคาดหวัง ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง ประชากรหวังว่าจะได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมโครงการ
หลายประการ

ค่าเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง ประชากรหวังว่าจะได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมโครงการ
บางประการ

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง ประชากรหวังว่าอาจจะได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วม
โครงการบ้าง

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการโครงการจัดการ
ทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ ใช้มาตรวัดแบบประเมินค่า (Rating Scale) โดยแบ่งเกณฑ์
การให้คะแนนเป็น 3 ระดับ ดังนี้

<u>ระดับการมีส่วนร่วม</u>	<u>ข้อความเชิงบวก</u>	<u>ข้อความเชิงลบ</u>
เป็นประจำ	2	1
นานๆ ครั้ง	1	2
ไม่เคยเลย	0	3

ผู้วิจัยได้รวบรวมคะแนนที่ได้ทั้งหมด เพื่อหาค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณความกว้างของชั้น ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{2 - 0}{3} = 0.66$$

จากเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแปลความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ ได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.34 - 2.00 หมายถึง ประชากรได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของโครงการอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง

ค่าเฉลี่ย 0.67 - 1.33 หมายถึง ประชากรได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของโครงการเพียงบางครั้ง

ค่าเฉลี่ย 0.00 - 0.66 หมายถึง ประชากรไม่ค่อยได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของโครงการ

ส่วนที่ 4 คำถามแบบเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการและวางแผน และด้านการปฏิบัติ

3. การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย แล้วทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ 2 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 การหาค่าความเที่ยงตรง โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเสนอต่ออาจารย์ผู้รู้ เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องในเชิงเนื้อหาของคำถามในแต่ละข้อว่าตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ในครั้งนี้หรือไม่ หลังจากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุงข้อคำถามในด้านภาษา และความชัดเจนเข้าใจง่ายต่อการตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อดำเนินการในขั้นต่อไป

3.2 การหาค่าความเชื่อมั่น โดยนำแบบสอบถามทั้งหมดที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบใช้กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามไปแจกจ่าย จำนวน 120 ชุด พร้อมทั้งชี้แจงและทำความเข้าใจในแบบสอบถาม (ดังแสดงในภาคผนวกที่ 1)
2. ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ
3. ประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การตรวจสอบข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบแบบสอบถามทุกฉบับ เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ ให้ครบถ้วน และนำข้อมูลไปวิเคราะห์ต่อไป
2. นำไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมทางสถิติ ดังนี้
 1. ค่าร้อยละ เพื่อใช้อธิบายข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของประชากร
 2. ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้อธิบายลักษณะของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม เช่น ความรู้ การรับรู้ข่าวสาร ความคาดหวัง และการมีส่วนร่วมของประชากร
 3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ใช้ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมในโครงการ ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ ความรู้เกี่ยวกับโครงการ และความคาดหวังจากการเข้าร่วมดำเนินโครงการ กับ การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

หมายเหตุ

การบอกระดับหรือขนาดของความสัมพันธ์ จะใช้ตัวเลขของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์หากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเข้าใกล้ -1 หรือ 1 แสดงถึงการมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงแต่หากมีค่าเข้าใกล้ 0 แสดงถึงการมีความสัมพันธ์กันในระดับน้อย หรือไม่มีเลย สำหรับการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยทั่วไป อาจใช้เกณฑ์ดังนี้ ค่า r ระดับของความสัมพันธ์

- 0.90 - 1.00 มีความสัมพันธ์กันสูงมาก
- 0.70 - 0.90 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
- 0.50 - 0.70 มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
- 0.30 - 0.50 มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
- 0.00 - 0.30 มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ มาก

ผลการศึกษา

การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของประชากร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน อาชีพ และรายได้ ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของลักษณะส่วนบุคคลของประชากร

(จำนวนประชากร=120)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	98	75.4
หญิง	32	24.6
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	24	18.5
31-40 ปี	26	20.0
41-50 ปี	52	40.0
51-60 ปี	21	16.2
60 ปีขึ้นไป	7	5.4
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	3	2.3
ประถมศึกษา	73	56.2
มัธยมศึกษาตอนต้น	28	21.5
มัธยมศึกษาตอนปลาย	5	3.8
อาชีวศึกษา/อนุปริญญา	21	16.2
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน		
ไม่เกิน 10 ปี	44	33.8
ระหว่าง 11-20 ปี	37	28.5
ระหว่าง 21-30 ปี	13	10.0
ระหว่าง 31-40 ปี	19	14.6
อาชีพหลัก		
รับจ้าง	50	38.5
ทำสวน	68	52.3
พนักงานบริษัท	5	4.6
ประมง	1	0.8

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
รายได้		
24,000 - 52,000 บาท	43	33.1
52,001 - 78,000 บาท	34	26.2
78,001 - 104,000 บาท	44	33.8
104,001 - 130,000 บาท	7	5.4
130,001 - 156,000 บาท	1	0.8
156,001 - 180,000 บาท	1	0.8

จากผลสำรวจจากตารางที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลโดยเรียงลำดับตามค่าร้อยละในแต่ละข้อได้ดังนี้

1. เพศ ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 75.4 และร้อยละ 24.6 เป็นเพศหญิงตามลำดับ
2. อายุ ประชากรส่วนใหญ่มีอายุ 41-50 ปี ร้อยละ 40 รองลงมาอายุ 31-40 ปี ร้อยละ 20 และอายุ 17-30 ปี ร้อยละ 18.5 อายุ 51-60 ปี ร้อยละ 16.2 และอายุ 60 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 5.4 ตามลำดับ
3. ระดับการศึกษา ประชากรส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 56.2 รองลงมา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 21.5 อาชีวศึกษา/อนุปริญญา ร้อยละ 16.2 มัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 3.8 และไม่ได้เรียนหนังสือ ร้อยละ 2.3 ตามลำดับ
4. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนประชากรมีระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน 1-10 ปี ร้อยละ 33.8 มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน 11 – 20 ปี ร้อยละ 28.5 มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน 31-40 ปี ร้อยละ 14.6 มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน 41 ปีขึ้นไป ร้อยละ 13.1 และมีระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน 21-30 ปี ร้อยละ 10 ตามลำดับ
5. อาชีพประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวน ร้อยละ 52.3 รองลงมาอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 38.5 พนักงานบริษัท ร้อยละ 4.6 และค้าขาย ร้อยละ 3.8 และอาชีพประมง ร้อยละ 0.8 ตามลำดับ
6. รายได้ต่อปีประชากรส่วนใหญ่มีรายได้ต่อปี 18,001 - 10,4000 บาท ร้อยละ 33.8 รองลงมา มีรายได้ 24,001 - 52,000 บาท ร้อยละ 33.1 มีรายได้ 52,001 - 78,000 บาท ร้อยละ 26.2 มีรายได้ต่ำกว่า 104,001 - 130,000 บาท ร้อยละ 5.4 และมีรายได้ 130,000 - 156,000 บาท ร้อยละ 0.8 และมีรายได้มากกว่า 156,001 บาท ร้อยละ 0.8 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม ต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ ความรู้เกี่ยวกับโครงการ และความคาดหวังจากการเข้าร่วมในโครงการดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ระดับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ผลการวิเคราะห์ระดับการรับรู้ข่าวสารตามตารางที่ 2 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ระดับการรับรู้ข่าวสารของประชากรเกี่ยวกับโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

(จำนวนประชากร=120)

แหล่งรับรู้ข่าวสาร	การรับรู้ข่าวสาร			\bar{x}	S.D.	ระดับการรับรู้ข่าวสาร
	ไม่เคย (%)	เป็นบางครั้ง (%)	เป็นประจำ (%)			
1. เพื่อนบ้าน	23 (17.7)	106 (81.5)	1 (0.8)	1.17	0.40	ปานกลาง
2. ผู้นำชุมชน/ท้องถิ่น	31 (23.8)	76 (58.5)	23 (17.7)	1.06	0.64	ปานกลาง
3. เจ้าหน้าที่ของกรมประมง	5 (3.8)	67 (51.5)	58 (44.6)	0.59	0.57	น้อย
4. หอกระจายข่าว	15 (11.5)	50 (38.5)	65 (50.0)	0.62	0.69	น้อย
5. แผ่นพับ/โปสเตอร์/ ใบปลิว	7 (5.4)	37 (28.5)	86 (66.2)	0.39	0.59	น้อย
6. ป้ายประชาสัมพันธ์	1 (0.8)	80 (61.5)	48 (37.7)	0.63	0.50	น้อย
7. วิดีทัศน์ที่หน่วยงาน ภาครัฐนำมาเผยแพร่	12 (9.2)	38 (29.2)	80 (61.5)	0.48	0.66	น้อย
8. เอกสารราชการ	5 (3.8)	55 (42.3)	70 (53.8)	0.50	0.57	น้อย
ค่าเฉลี่ยรวม				0.68		ปานกลาง

ตารางที่ 2 การรับรู้ของข่าวสารของชุมชนเกี่ยวกับโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 0.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อที่ 1 เพื่อนบ้าน ($\bar{x} = 1.17$) ข้อที่ 2 ผู้นำชุมชน/ท้องถิ่น ($\bar{x} = 1.06$) ข้อที่ 6 ป้ายประชาสัมพันธ์ ($\bar{x} = 1.63$) ข้อที่ 4 หอกระจายข่าว ($\bar{x} = 0.62$) ข้อที่ 3 เจ้าหน้าที่ของกรมประมง ($\bar{x} = 0.59$) ข้อที่ 6 เอกสารวิชาการ ($\bar{x} = 0.50$) ข้อที่ 7 วิดีทัศน์ที่หน่วยงานภาครัฐนำมาเผยแพร่ ($\bar{x} = 0.48$) และข้อที่ 5 แผ่นพับ/โปสเตอร์/ใบปลิว ($\bar{x} = 0.39$)

2.2 ความรู้เกี่ยวกับโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ผลการวิเคราะห์ระดับความรู้ ตามตารางที่ 3 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ระดับความรู้ของประชากรเกี่ยวกับ โครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

(จำนวนประชากร=120)

คำถาม	ตอบถูก	ตอบผิด	\bar{x}	S.D.	ระดับความรู้
1. โครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างชุมชนประมงให้สามารถบริหารจัดการทรัพยากรประมงในท้องถิ่นได้อย่างเข้มแข็ง	120 (92.3)	10 (7.7)	0.92	0.27	มาก
2. ประชาชนในชุมชนที่ร่วมในการดำเนินโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ จะมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรประมงในท้องถิ่นของตนเอง	120 (92.3)	10 (7.7)	0.92	0.27	มาก
3. การสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรประมงของชุมชน คือ ชุมชนเป็นผู้ริเริ่มเพื่อหาแนวทางในการเพื่อจัดการทรัพยากรประมงในชุมชนของตนเอง	167 (82.3)	23 (17.7)	0.88	0.33	มาก
4. ชุมชนเป็นผู้ริเริ่ม เสนอปัญหาและร่วมกันวางแผนในการจัดการทรัพยากรประมง	109 (83.8)	21 (16.2)	0.84	0.37	มาก
5. การดำเนินโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ ไม่ส่งผลกระทบต่อสาธารณสุข และ สภาพแวดล้อมของชุมชน	121 (93.1)	9 (6.9)	0.93	0.26	มาก
6. กิจกรรมของโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ เพื่อสร้างแหล่งอาศัยสัตว์น้ำประจำชุมชน	120 (92.3)	10 (7.7)	0.92	0.27	มาก
7. การสร้างแหล่งพ่อแม่พันธุ์สัตว์น้ำประจำชุมชนเป็นกิจกรรมหนึ่งของโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ	116 (89.2)	14 (10.8)	0.89	0.31	มาก
8. การปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ เป็นกิจกรรมหนึ่งของโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ	113 (86.9)	17 (13.1)	0.87	0.34	มาก
9. ชุมชนมีส่วนช่วยในการดูแลไม่ให้มีการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย	101 (77.7)	29 (22.3)	0.78	0.42	มาก

คำถาม	ตอบถูก	ตอบผิด	\bar{x}	S.D.	ระดับความรู้
10. ประชาชนในชุมชนทุกคนมีสิทธิเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมของโครงการ	103 (85.8)	17 (14.2)	0.86	0.35	มาก
11. โครงการจะทำให้แหล่งน้ำของชุมชนมีสัตว์น้ำอุดมสมบูรณ์มากขึ้น	117 (90.0)	13 (10.0)	0.90	0.30	มาก
12. โครงการทำให้ทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำมากขึ้น	118 (90.8)	12 (9.2)	0.91	0.29	มาก
13. การเข้าร่วมโครงการทำให้มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำมากขึ้น	126 (96.9)	4 (3.1)	0.97	0.17	มาก
*14. ผู้นำกลุ่มสามารถตัดสินใจแทนชุมชนทุกเรื่อง	103 (79.2)	27 (20.8)	0.79	0.41	มาก
*15. การดำเนินโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ ชุมชนไม่จำเป็นต้องประสานความร่วมมือกัน แต่ละคนต่างทำกิจกรรมของตนเอง	167 (82.3)	23 (17.7)	0.88	0.38	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม			0.88	0.32	มาก

* เป็นคำถามที่ตอบ “ไม่ใช่”

ตารางที่ 3 ความรู้ของชุมชนเกี่ยวกับโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 0.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อที่ 13 การเข้าร่วมโครงการทำให้มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำมากขึ้น ($\bar{x} = 0.97$) ข้อที่ 5 การดำเนินโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ ไม่ส่งผลกระทบต่อสาธารณสุข และ สภาพแวดล้อมของชุมชน ($\bar{x} = 0.93$) ข้อที่ 6 กิจกรรมของโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ เพื่อสร้างแหล่งอาศัยสัตว์น้ำประจำชุมชน ($\bar{x} = 0.92$) ข้อที่ 1 โครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างชุมชนประมง ให้สามารถบริหารจัดการทรัพยากรประมงในท้องถิ่นได้อย่างเข้มแข็ง ($\bar{x} = 0.92$) ข้อที่ 2 ประชาชนในชุมชนที่ร่วมในการดำเนินโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ จะมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรประมงในท้องถิ่นของตนเอง ($\bar{x} = 0.92$) ข้อที่ 12 โครงการทำให้ทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำมากขึ้น ($\bar{x} = 0.91$) ข้อที่ 11 โครงการจะทำให้แหล่งน้ำของชุมชนมีสัตว์น้ำอุดมสมบูรณ์มากขึ้น ($\bar{x} = 0.90$) ข้อที่ 7 การสร้างแหล่งพ่อแม่พันธุ์สัตว์น้ำประจำชุมชนเป็นกิจกรรมหนึ่งของโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ ($\bar{x} = 0.89$) ข้อที่ 3 การสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรประมงของชุมชน คือ ชุมชนเป็นผู้ริเริ่มเพื่อหาแนวทางในการเพื่อจัดการทรัพยากรประมงในชุมชนของตนเอง ($\bar{x} = 0.88$) ข้อที่ 15 การดำเนินโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ ชุมชนไม่จำเป็นต้องประสานความร่วมมือกัน แต่ละคนต่างทำกิจกรรมของตนเอง ($\bar{x} = 0.88$) ข้อที่ 8 การปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ เป็นกิจกรรมหนึ่งของโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชน

เฉลิมพระเกียรติฯ ($\bar{X} = 0.87$) ข้อที่ 10 ประชาชนในชุมชนทุกคนมีสิทธิเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมของโครงการ ($\bar{X} = 0.86$) ข้อที่ 4 ชุมชนเป็นผู้ริเริ่ม เสนอปัญหาและร่วมกันวางแผนในการจัดการทรัพยากรประมง ($\bar{X} = 0.84$) ข้อที่ 14 ผู้นำกลุ่มสามารถตัดสินใจแทนชุมชนทุกเรื่อง ($\bar{X} = 0.79$) และข้อที่ 9 ชุมชนมีส่วนช่วยในการดูแลไม่ให้มีการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ($\bar{X} = 0.78$)

2.3 การวิเคราะห์ระดับความคาดหวังจากการร่วมดำเนินโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำห้วยทิมสยาม01 จังหวัดตราด ผลการวิเคราะห์ระดับความคาดหวัง ตามตารางที่ 4 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ระดับความคาดหวังของประชากร จากการร่วมดำเนินโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำห้วยทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

(จำนวนประชากร=120)

แหล่งรับรู้ข่าวสาร	ความคาดหวัง					\bar{X}	S.D.	ระดับความคาดหวัง
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ประชาชนลดการกระทำการประมงด้วยเครื่องมือที่ผิดกฎหมาย	60 (50.0)	32 (26.7)	19 (15.8)	7 (5.8)	2 (1.7)	4.1	1.01	มาก
2. มีแหล่งอาศัยสัตว์น้ำประจำชุมชน	33 (27.5)	62 (51.7)	25 (20.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	4.0	0.69	มาก
3. มีแหล่งพ่อแม่พันธุ์สัตว์น้ำประจำหมู่บ้าน	29 (24.2)	68 (56.7)	23 (19.2)	0 (0.0)	0 (0.0)	4.0	0.66	มาก
4. ทรัพยากรสัตว์น้ำในบริเวณชุมชนมีความอุดมสมบูรณ์	54 (45.0)	49 (40.8)	17 (14.2)	0 (0.0)	0 (0.0)	4.3	0.71	มาก
5. สามารถจับสัตว์น้ำได้ในปริมาณมากขึ้น	25 (20.8)	38 (31.7)	51 (42.5)	6 (5.0)	0 (0.0)	3.6	0.86	มาก
6. ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมของชุมชน	21 (17.5)	22 (18.3)	49 (40.8)	28 (23.3)	0 (0.0)	3.3	1.01	ปานกลาง
7. ปริมาณสัตว์น้ำในธรรมชาติเพียงพอต่อความต้องการของชุมชน	17 (14.2)	39 (32.5)	55 (45.8)	9 (7.5)	0 (0.0)	3.5	0.83	ปานกลาง
8. มีรายได้จากขายสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น	41 (34.2)	43 (35.8)	34 (28.3)	2 (1.7)	0 (0.0)	4.0	0.83	มาก
9. ชุมชนมีการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ	32 (26.7)	76 (63.3)	8 (6.7)	4 (3.3)	0 (0.0)	4.1	0.67	มาก
10. ชุมชนได้รับความไว้วางใจจากเจ้าหน้าที่มากขึ้น	40 (33.3)	68 (56.7)	9 (7.5)	3 (2.5)	0 (0.0)	4.2	0.68	มาก

แหล่งรับรู้ข่าวสาร	ความคาดหวัง					\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คาดหวัง
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
11.ประชาชนในชุมชนมีจิตสำนึกใน การอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ	71 (59.2)	41 (34.2)	5 (4.2)	3 (2.5)	0 (0.0)	4.5 0	0.70	มาก
12.ชุมชนใกล้เคียงมีจิตสำนึกในการ อนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ	39 (32.5)	57 (47.5)	18 (15.0)	6 (5.0)	0 (0.0)	4.0 7	0.82	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม						4.0	0.42	มาก

ตารางที่ 4 ความคาดหวังของชุมชนจากการเข้าร่วมดำเนินโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชน เณลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อที่ 11 ประชาชนในชุมชนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ ($\bar{X} = 4.50$) ข้อที่ 4 ทรัพยากรสัตว์น้ำในบริเวณชุมชนมีความอุดมสมบูรณ์ ($\bar{X} = 4.31$) ข้อที่ 10 ชุมชนได้รับความไว้วางใจจากเจ้าหน้าที่มากขึ้น ($\bar{X} = 4.21$) ข้อที่ 1 ประชาชนลดการกระทำการประมงด้วยเครื่องมือที่ผิดกฎหมาย ($\bar{X} = 4.18$) ข้อที่ 9 ชุมชนมีการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ ($\bar{X} = 4.13$) ข้อที่ 2 มีแหล่งอาศัยสัตว์น้ำประจำชุมชน ($\bar{X} = 4.07$) ข้อที่ 12 ชุมชนใกล้เคียงมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ ($\bar{X} = 4.07$) ข้อที่ 3 มีแหล่งพ่อแม่พันธุ์สัตว์น้ำประจำหมู่บ้าน ($\bar{X} = 4.05$) ข้อที่ 8 มีรายได้จากขายสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 4.03$) ข้อที่ 5 สามารถจับสัตว์น้ำได้ในปริมาณมากขึ้น ($\bar{X} = 3.68$) ข้อที่ 7 ปริมาณสัตว์น้ำในธรรมชาติเพียงพอต่อความต้องการของชุมชน ($\bar{X} = 3.53$) และ ข้อที่ 6 ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมของชุมชน ($\bar{X} = 3.30$)

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชน เณลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วม ตามตารางที่ 5 - 7 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5 ระดับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ
บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ด้านการเตรียมการและการวางแผน

(จำนวนประชากร=120)

ข้อความ	การมีส่วนร่วม			\bar{x}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
	เป็นประจำ ทุกครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย เลย			
1. ศึกษาปัญหาทรัพยากรสัตว์น้ำลดลง	64 (49.2)	44 (33.8)	22 (16.9)	1.32	0.75	มาก
2. ศึกษาปัญหาการทำประมงด้วย เครื่องมือที่ผิดกฎหมาย	62 (47.7)	44 (33.8)	24 (18.5)	1.29	0.76	ปานกลาง
3. รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ การจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ	61 (46.9)	53 (40.8)	16 (12.3)	1.35	0.69	มาก
4. รับรู้ปัญหาเกี่ยวกับการทำการ ประมงในแหล่งน้ำของชุมชน	58 (44.6)	58 (44.6)	14 (10.8)	1.34	0.67	มาก
5. เสนอปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรสัตว์ น้ำที่ลดลง	55 (42.3)	50 (38.5)	25 (19.2)	1.23	0.75	มาก
6. เสนอปัญหาเกี่ยวกับการทำการ ประมงด้วยเครื่องมือที่ผิดกฎหมาย	45 (34.6)	55 (42.3)	30 (23.1)	1.12	0.75	ปานกลาง
7. พบปะพูดคุย สอบถาม หรือให้ ข้อเสนอแนะในการดำเนินกิจกรรม ต่างๆ เพื่อประโยชน์ของชุมชนกับ เจ้าหน้าที่	61 (46.9)	50 (38.5)	19 (14.6)	1.32	0.72	มาก
8. เข้าร่วมการประชุมในด้านการ จัดการประมงโดยชุมชน	61 (46.9)	52 (40.0)	17 (13.1)	1.34	0.70	มาก
9. แสดงความคิดเห็นในการประชุม เกี่ยวกับการทำการประมงในชุมชน	50 (38.5)	55 (42.3)	25 (19.2)	1.19	0.74	มาก
10. มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย กิจกรรม ของโครงการ	40 (30.8)	55 (42.3)	35 (26.9)	1.04	0.76	มาก
11. มีส่วนร่วมในการกำหนดแนว ทางการจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ	45 (34.6)	63 (48.5)	22 (16.9)	1.18	0.70	ปานกลาง

ข้อความ	การมีส่วนร่วม			\bar{x}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
	เป็นประจำ ทุกครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย เลย			
12.มีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อแนว ทางการจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ	36 (27.7)	62 (47.7)	32 (24.6)	1.03	0.73	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม				2.14	0.43	มาก

ตารางที่ 5 การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติ ฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ด้านการเตรียมการและการวางแผน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อที่ 8 เข้าร่วมในการประชุมในด้านการจัดการประมงโดยชุมชน ($\bar{x} = 2.74$) ข้อที่ 1 ศึกษาปัญหาทรัพยากรสัตว์น้ำลดลง ($\bar{x} = 2.42$) ข้อที่ 7 พบปะพูดคุย สอบถาม หรือให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อประโยชน์ของชุมชนกับเจ้าหน้าที่ ($\bar{x} = 2.39$) ข้อที่ 3 รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ ($\bar{x} = 2.37$) ข้อที่ 4 รับรู้ปัญหาเกี่ยวกับการทำการประมงในแหล่งน้ำของชุมชน ($\bar{x} = 2.22$) ข้อที่ 5 เสนอปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรสัตว์น้ำที่ลดลง ($\bar{x} = 2.18$) ข้อที่ 10 มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย กิจกรรมของโครงการ ($\bar{x} = 2.08$) ข้อที่ 9 แสดงความคิดเห็นในการประชุมเกี่ยวกับการทำการประมงในชุมชน ($\bar{x} = 2.07$) ข้อที่ 11 มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ ($\bar{x} = 1.92$) ข้อที่ 12 มีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อแนวทางการจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ ($\bar{x} = 1.88$) ข้อที่ 2 ศึกษาปัญหาการทำการประมงด้วยเครื่องมือที่ผิดกฎหมาย ($\bar{x} = 1.77$) ข้อที่ 6 เสนอปัญหาเกี่ยวกับการทำการประมงด้วยเครื่องมือที่ผิดกฎหมาย ($\bar{x} = 1.71$)

ตารางที่ 6 ระดับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติ ฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ด้านการปฏิบัติ

(จำนวนประชากร=120)

ข้อความ	การมีส่วนร่วม			\bar{x}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
	เป็นประจำ ทุกครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย เลย			
1. สนับสนุนสิ่งของ แรงงานในการดำเนิน โครงการ	25 (19.2)	78 (60.0)	27 (20.8)	0.98	0.64	มาก
2. มีส่วนร่วมในการจัดสร้างกระชังอนุบาลสัตว์ น้ำ	36 (20.0)	61 (46.9)	43 (33.1)	0.87	0.72	มาก

ข้อความ	การมีส่วนร่วม			\bar{x}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
	เป็นประจำทุกครั้งที่	นานๆครั้ง	ไม่เคยเลย			
3. มีส่วนร่วมในการอนุบาลสัตว์น้ำในกระชัง	37 (28.55)	50 (38.5)	43 (33.1)	0.95	0.79	มาก
4. มีส่วนร่วมในการจัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์น้ำประจำชุมชน	36 (27.7)	51 (39.2)	43 (33.1)	0.95	0.78	มาก
5. มีส่วนร่วมในการจัดสร้างแหล่งพ่อแม่พันธุ์สัตว์น้ำประจำชุมชน	44 (33.8)	53 (40.8)	33 (25.4)	1.08	0.77	มาก
6. มีส่วนร่วมในการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ	48 (36.9)	59 (45.4)	23 (45.4)	1.19	0.72	มาก
7. เข้ารับการฝึกอบรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ	28 (21.5)	61 (46.9)	41 (31.5)	0.90	0.72	มาก
8. ปฏิบัติตามข้อบังคับหรือแนวทางที่ชุมชนกำหนดขึ้นเพื่อการจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ	45 (34.6)	61 (46.9)	24 (18.5)	1.16	0.71	มาก
9. ร่วมเฝ้าระวังมิให้มีการทำการประมงด้วยเครื่องมือที่ผิดกฎหมาย	36 (27.7)	55 (42.3)	39 (30.0)	0.98	0.76	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม				2.31	0.38	มาก

ตารางที่ 6 การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ด้านการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อที่ 8 ปฏิบัติตามข้อบังคับหรือแนวทางที่ชุมชนกำหนดขึ้นเพื่อการจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ ($\bar{x} = 2.89$) ข้อที่ 2 มีส่วนร่วมในการจัดสร้างกระชังอนุบาลสัตว์น้ำ ($\bar{x} = 2.65$) ข้อที่ 1 สนับสนุนสิ่งของ แรงงานในการดำเนินโครงการ ($\bar{x} = 2.63$) ข้อที่ 9 ร่วมเฝ้าระวังมิให้มีการทำการประมงด้วยเครื่องมือที่ผิดกฎหมาย ($\bar{x} = 2.62$) ข้อที่ 6 มีส่วนร่วมในการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ ($\bar{x} = 2.59$) ข้อที่ 4 มีส่วนร่วมในการจัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์น้ำประจำชุมชน ($\bar{x} = 2.58$) ข้อที่ 5 มีส่วนร่วมในการจัดสร้างแหล่งพ่อแม่พันธุ์สัตว์น้ำประจำชุมชน ($\bar{x} = 2.50$) ข้อที่ 3 มีส่วนร่วมในการอนุบาลสัตว์น้ำในกระชัง ($\bar{x} = 2.25$) และข้อที่ 7 เข้ารับการฝึกอบรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ ($\bar{x} = 2.06$)

ตารางที่ 7 ระดับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ
บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

(จำนวนประชากร=120)

การมีส่วนร่วมในโครงการ	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
การเตรียมการและวางแผน	2.14	0.43	มาก
การปฏิบัติ	2.53	0.44	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	2.31	0.38	มาก

ตารางที่ 7 การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.31$) เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ($\bar{X} = 2.53$) มีส่วนร่วมในการเตรียมการและวางแผน ($\bar{X} = 2.14$) ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านบุคคล ประชาชนในชุมชนที่ร่วมดำเนินโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

สมมติฐานที่ 1.1 เพศ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

ตารางที่ 8 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชน
เฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

(จำนวนประชากร=120)

ปัจจัยด้าน	การมีส่วนร่วมในโครงการ	
	r	Sig.
เพศ	0.162	0.077

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากการศึกษา เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1.2 อายุ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

ตารางที่ 9 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

(จำนวนประชากร=120)

ปัจจัยด้าน	การมีส่วนร่วมในโครงการ	
	r	Sig.
อายุ	-0.022	0.810

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 9 อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1.3 ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

ตารางที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

(จำนวนประชากร=120)

ปัจจัยด้าน	การมีส่วนร่วมในโครงการ	
	r	Sig.
ระดับการศึกษา	0.293**	0.001

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 10 ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 11 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ด้านการเตรียมการและวางแผน

(จำนวนประชากร=120)

ปัจจัยด้าน	การมีส่วนร่วมในโครงการ (ด้านการเตรียมการและวางแผน)	
	r	Sig.
ระดับการศึกษา	0.258*	0.004

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 11 ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ด้านการเตรียมการและวางแผน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 12 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของสมาชิกกับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ด้านการปฏิบัติ

(จำนวนประชากร=120)

ปัจจัยด้าน	การมีส่วนร่วมในโครงการ (ด้านการปฏิบัติ)	
	r	Sig.
ระดับการศึกษา	0.258*	0.004

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 12 ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ด้านการปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ตามระดับการศึกษา (จำนวนประชากร=120)

ระดับการศึกษา	จำนวน	\bar{x}	S.D.	F	Sig
1. ไม่ได้เรียน	10	2.10	0.63		
2. ประถมศึกษา	45	2.22	0.42		
3. สูงกว่าประถมศึกษา	39	2.40	0.28		
รวม	120	2.31	0.38	4.759	0.010

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 13 ผู้ศึกษาได้แบ่งระดับการศึกษาออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ไม่ได้เรียนหนังสือ กลุ่มที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา และกลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษา เพื่อทดสอบระดับการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในโครงการแตกต่างกัน พบว่า กลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x} = 2.40$) รองลงมาคือกลุ่มที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 2.22$) และกลุ่มที่ไม่ได้เรียนหนังสือมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 2.10$) ตามลำดับ

ตารางที่ 14 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ในแต่ละด้านเป็นรายคู่ ตามระดับการศึกษาด้วยวิธีการของ Scheffe'

(จำนวนประชากร=120)

ระดับการศึกษา	จำนวน	\bar{x}	S.D.	ระดับการศึกษา		
				1	2	3
การมีส่วนร่วม						
1. ไม่ได้เรียนหนังสือ	10	2.10	0.62	-		
2. ประถมศึกษา	45	2.22	0.42		-	
3. สูงกว่าประถมศึกษา	65	2.40	0.28		*	-
ด้านการเตรียมการและวางแผน						
1. ไม่ได้เรียนหนังสือ	10	1.84	0.72	-		
2. ประถมศึกษา	45	2.08	0.46		-	
3. สูงกว่าประถมศึกษา	65	2.24	0.33	*		-

ระดับการศึกษา	จำนวน	\bar{x}	S.D.	ระดับการศึกษา		
				1	2	3
ด้านการปฏิบัติ						
1. ไม่ได้เรียนหนังสือ	10	2.46	0.65	-		
2. ประถมศึกษา	45	2.42	0.46		-	
3. สูงกว่าประถมศึกษา	65	2.62	0.37			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

1 = ไม่ได้เรียนหนังสือ 2 = ประถมศึกษา 3 = สูงกว่าประถมศึกษา

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมกับความแตกต่างระดับการศึกษาของชุมชน ในแต่ละด้านเป็นรายคู่ ปรากฏว่า

1. ระดับการศึกษากับการมีส่วนร่วม มี 1 คู่ ที่มีส่วนร่วมในโครงการร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ คู่ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษากับระดับประถมศึกษา
2. ระดับการศึกษากับการมีส่วนร่วมในโครงการด้านการเตรียมการและวางแผน มี 1 คู่ ที่มีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ คู่ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษากับไม่ได้เรียนหนังสือ
3. ระดับการศึกษากับการมีส่วนร่วมในโครงการด้านการปฏิบัติ ไม่มีคู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 1.4 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

ตารางที่ 15 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนกับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

(จำนวนประชากร=120)

ปัจจัยด้าน	การมีส่วนร่วมในโครงการฯ	
	r	Sig.
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน	0.668**	0.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 15 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 16 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนกับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำห้วยทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ด้านการเตรียมการและวางแผน

(จำนวนประชากร=120)

ปัจจัยด้าน	การมีส่วนร่วมในโครงการฯ (ด้านการเตรียมการและวางแผน)	
	r	Sig.
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน	0.606**	0.000
* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05		
** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01		

ตารางที่ 16 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำห้วยทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ด้านการเตรียมการและวางแผน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 17 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนกับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำห้วยทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ด้านการปฏิบัติ

(จำนวนประชากร=120)

ปัจจัยด้าน	การมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการฯ (ด้านการปฏิบัติ)	
	r	Sig.
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน	0.562**	0.000
* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05		
** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01		

ตารางที่ 17 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำห้วยทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ด้านการปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 18 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

(จำนวนประชากร=120)

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน	จำนวน	\bar{x}	S.D.	F	Sig
1. ไม่เกิน 10 ปี	9	1.80	0.39		
2. ระหว่าง 11-20 ปี	38	2.05	0.35		
3. ระหว่าง 21-30 ปี	73	2.51	0.23		
รวม	120	2.31	0.38	47.57	0.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 18 ผู้ศึกษาได้แบ่งระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชนไม่เกิน 10 ปี กลุ่มที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน 11-20 ปี และกลุ่มที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน 21-30 ปี เพื่อทดสอบระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนแตกต่างกันมีส่วนร่วมในโครงการแตกต่างกัน พบว่า กลุ่มที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน 21-30 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 2.51$) รองลงมาคือกลุ่มที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน 11-20 ปี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 2.05$) และกลุ่มที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชนไม่เกิน 10 ปี มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 1.80$) ตามลำดับ

ตารางที่ 19 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ในแต่ละด้านเป็นรายคู่ตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนด้วยวิธีการของ Scheffe'

(จำนวนประชากร=120)

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน	จำนวน	\bar{x}	S.D.	ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน		
				1	2	3
การมีส่วนร่วม						
1. ไม่เกิน 10 ปี	9	1.80	0.39	-		
2. 11-20 ปี	38	2.05	0.35		-	
3. 21-30 ปี	73	2.51	0.23	*	*	-

(จำนวนประชากร=120)

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน	จำนวน	\bar{x}	S.D.	ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน		
				1	2	3
ด้านการเตรียมการและวางแผน						
1. ไม่เกิน 10 ปี	9	1.50	0.568	-		
2. 11-20 ปี	38	1.93	0.360	*	-	
3. 21-30 ปี	73	2.33	0.312	*	*	-

(จำนวนประชากร=120)

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน	จำนวน	\bar{x}	S.D.	ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน		
				1	2	3
ด้านการปฏิบัติ						
1. ไม่เกิน 10 ปี	9	2.20	0.577	-		
2. 11-20 ปี	38	2.20	0.445		-	
3. 21-30 ปี	73	2.74	0.252	*	*	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

1 = ไม่เกิน 10 ปี 2 = 11-20 ปี 3 = 21-30 ปี

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมกับความแตกต่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ในแต่ละด้านเป็นรายคู่ ปรากฏว่า

1.ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนกับการมีส่วนร่วม มี 2 คู่ ที่มีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือ 1) คู่ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 21-30 ปี กับระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนไม่เกิน 10 ปี 2) คู่ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 21-30 ปี กับระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 11-20 ปี

2.ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนกับการมีส่วนร่วมด้านการเตรียมการและวางแผน มี 3 คู่ ที่มีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือ 1) คู่ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 21-30 ปี กับระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนไม่เกิน 10ปี 2) คู่ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 21-30 ปี ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 11-20 ปี และ 3) คู่ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 11-20 ปี กับระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนไม่เกิน 10 ปี

3.ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนกับการมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติ มี 2 คู่ ที่มีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือ 1) คู่ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 21-30 ปี กับระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนไม่เกิน 10 ปี 2) คู่ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 21-30 ปี กับระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 11-20 ปี

สมมติฐานที่ 1.5 อาชีพ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมง โดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

ตารางที่ 20 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

(จำนวนประชากร=120)

ปัจจัยด้าน	การมีส่วนร่วมในโครงการฯ	
	r	Sig.
อาชีพ	0.090	0.326

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 20 อาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราดด้านการเตรียมการและวางแผน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1.6 รายได้ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

ตารางที่ 21 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

(จำนวนประชากร=120)

ปัจจัยด้าน	การมีส่วนร่วมในโครงการฯ	
	r	Sig.
รายได้	0.047	0.609

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 21 รายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

สมมติฐานที่ 2.1 การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ตามตารางที่ 22 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 22 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการกับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

(จำนวนประชากร=120)

ปัจจัยด้าน	การมีส่วนร่วมในโครงการฯ	
	r	Sig.
การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการฯ	0.437**	0.000
* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05		
** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01		

ตารางที่ 22 การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 23 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการกับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ด้านการเตรียมการและวางแผน

(จำนวนประชากร=120)

ปัจจัยด้าน	การมีส่วนร่วมในโครงการฯ (ด้านการเตรียมการและวางแผน)	
	r	Sig.
การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการฯ	0.361**	0.001
* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05		
** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01		

ตารางที่ 23 การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ด้านการปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 24 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการกับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ด้านการปฏิบัติ

(จำนวนประชากร=120)

ปัจจัยด้าน	การมีส่วนร่วมในโครงการฯ (ด้านการปฏิบัติ)	
	r	Sig.
การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการฯ	0.414**	0.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 24 การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ด้านการปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2.2 ความรู้เกี่ยวกับโครงการฯ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

ตารางที่ 25 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับโครงการกับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ด้านการเตรียมการและวางแผน

(จำนวนประชากร=120)

ปัจจัยด้าน	การมีส่วนร่วมในโครงการ	
	r	Sig.
ความรู้เกี่ยวกับโครงการฯ	0.486**	0.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 25 ความรู้เกี่ยวกับโครงการมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 26 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับโครงการกับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ด้านการเตรียมการและวางแผน

(จำนวนประชากร=120)

ปัจจัยด้าน	การมีส่วนร่วมในโครงการ (ด้านการเตรียมการและวางแผน)	
	r	Sig.
ความรู้เกี่ยวกับโครงการฯ	0.481**	0.000
* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05		
** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01		

ตารางที่ 26 ความรู้เกี่ยวกับโครงการมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ด้านการเตรียมการและวางแผน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 27 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับโครงการกับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01จังหวัดตราด ด้านการปฏิบัติ

(จำนวนประชากร=120)

ปัจจัยด้าน	การมีส่วนร่วมในโครงการ (ด้านการปฏิบัติ)	
	r	Sig.
ความรู้เกี่ยวกับโครงการฯ	0.357**	0.000
* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05		
** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01		

ตารางที่ 27 ความรู้เกี่ยวกับโครงการมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราดด้านการปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2.3 ความคาดหวังจากการเข้าร่วมดำเนินโครงการฯ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

ตารางที่ 28 ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังจากการเข้าร่วมดำเนินโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

(จำนวนประชากร=120)

ปัจจัยด้าน	การมีส่วนร่วมในโครงการ	
	r	Sig.
ความคาดหวังจากการเข้าร่วมดำเนินโครงการ	0.184*	0.045

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 28 ความคาดหวังจากการเข้าร่วมดำเนินโครงการมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 29 ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังจากการเข้าร่วมดำเนินโครงการกับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ด้านการเตรียมการและวางแผน

(จำนวนประชากร=120)

ปัจจัยด้าน	การมีส่วนร่วมในโครงการฯ (ด้านการเตรียมการและวางแผน)	
	r	Sig.
ความคาดหวังจากการเข้าร่วมดำเนินโครงการ	0.154	0.092

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 29 ความคาดหวังจากการเข้าร่วมดำเนินโครงการไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ด้านการเตรียมการและวางแผน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้ง

ตารางที่ 30 ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังจากการเข้าร่วมดำเนินโครงการกับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ด้านการปฏิบัติ

(จำนวนประชากร=120)

ปัจจัยด้าน	การมีส่วนร่วมในโครงการ (ด้านการปฏิบัติ)	
	r	Sig.
ความคาดหวังจากการเข้าร่วมดำเนินโครงการ	0.170	0.063

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 30 ความคาดหวังจากการเข้าร่วมดำเนินโครงการไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราดด้านการปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 31 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมกับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

ตัวแปรอิสระ	นัยสำคัญทาง สถิติ	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
		ยอมรับ	ปฏิเสธ
1. เพศ	0.077		✓
2. อายุ	0.810		✓
3. ระดับการศึกษา	0.001	✓	
4. ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน	0.000	✓	
5. อาชีพ	0.326		✓
6. รายได้	0.609		✓
7. การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ	0.000	✓	
8. ความรู้เกี่ยวกับโครงการ	0.000	✓	
9. ความคาดหวังจากการเข้าร่วมดำเนินโครงการ	0.045	✓	

ตารางที่ 31 ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ ความรู้เกี่ยวกับโครงการ และความคาดหวังจากการเข้าร่วมดำเนินโครงการมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อ

โครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ส่วน เพศ อายุ อาชีพ และรายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม

ส่วนที่ 5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการร่วมดำเนินโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

ประชากรได้ตอบคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการร่วมดำเนินโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด จำนวน 52 ราย คิดเป็น ร้อยละ 43.33 ของประชากรทั้งหมดจำนวน 120 ราย ไม่มีปัญหาและอุปสรรคในการร่วมดำเนินโครงการ แต่มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ตารางที่ 32 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการ

ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. รัฐควรให้การสนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำให้มากขึ้นเพื่อเพิ่มปริมาณสัตว์น้ำ	25	48.08
2. เจ้าหน้าที่ควรมีการประชุมร่วมกับชุมชนให้มากขึ้น	12	23.08
3. ควรมีการอบรมเกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การผลิตอาหารสัตว์น้ำเพื่อลดต้นทุนการเลี้ยง	10	19.23
4. ควรมีเจ้าหน้าที่ที่สามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับโรคสัตว์น้ำมาให้บริการแก่ชุมชนบ้าง	5	9.61
รวม	52	100.00

ตารางที่ 32 ประชากรจำนวน 52 คน เสนอข้อเสนอแนะ จำแนกได้ 4 ข้อ ดังนี้ รัฐควรให้การสนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำให้มากขึ้นเพื่อปริมาณสัตว์น้ำ ร้อยละ 48.08 เจ้าหน้าที่ควรมีการประชุมร่วมกับชุมชนให้มากขึ้น ร้อยละ 23.08 ควรมีการอบรมเกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การผลิตอาหารสัตว์น้ำเพื่อลดต้นทุนการเลี้ยง ร้อยละ 19.23 และควรมีเจ้าหน้าที่ที่สามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับโรคสัตว์น้ำมาให้บริการแก่ชุมชนบ้าง ร้อยละ 9.61 ตามลำดับ

สรุปและวิจารณ์ผล

การศึกษาการมีส่วนร่วมการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ผู้วิจัยสามารถสรุปและวิจารณ์ผลการศึกษาได้ดังนี้

1. ระดับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการได้เข้าไปพบปะและร่วมประชุมกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ตามแผนการดำเนินโครงการที่ได้เสนอไว้กับผู้บังคับบัญชา และเป็นตัวชี้วัดในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ได้มีการร่วมประชุมกับผู้นำชุมชนและผู้เข้าร่วมโครงการอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นผลให้ประชากรได้รับรู้ข่าวสารในระดับมากจากสื่อบุคคล ได้แก่ เจ้าหน้าที่กรมประมง ผู้นำชุมชนหรือผู้นำท้องถิ่น และเพื่อนบ้าน สอดคล้องกับ สมใจ (2531) การได้รับข่าวสารของชุมชนในเรื่องอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มีความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และ ณรงค์ชัย (2542) การรับรู้ข่าวสารด้านการประมง เป็นปัจจัยที่เกื้อหนุนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการประมงโดยชุมชน ส่วนจากผลการศึกษาการรับรู้ข่าวสารสื่ออื่น เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ โปสเตอร์ ใบปลิว และเอกสารราชการน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชากรส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและมีบางส่วนไม่ได้รับการศึกษา สอดคล้อง สกนธ์ (2528) หัวหน้าครัวเรือนและชุมชนที่รับรู้ข่าวสารมาก จะมีส่วนในการจัดตั้งองค์กรอนุรักษ์ทรัพยากรมากกว่าผู้นำที่ได้รับข่าวสารน้อย

2. ความรู้เกี่ยวกับโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าชุมชนได้เข้าร่วมในการประชุมกับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการอย่างสม่ำเสมอ และได้รับฟังข้อมูลข่าวสารจากผู้นำชุมชนตลอดจนเพื่อนบ้าน จึงทำให้มีความรู้เป็นอย่างดี

3. ความคาดหวังจากการร่วมดำเนินโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ชมัยพร (2552) การมีส่วนร่วมในโครงการประมงต้นแบบ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนวชิราลงกรณ มีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษา ระยะเวลาการอาศัยในชุมชน การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ ความรู้เกี่ยวกับโครงการและการคาดหวังจากการดำเนินโครงการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ชุมชนมีความคาดหวังว่าเมื่อเข้าร่วมโครงการจะทำให้ชุมชนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ ทรัพยากรสัตว์น้ำมีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้น ชุมชนจะได้รับความไว้วางใจจากเจ้าหน้าที่จากการลดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย มีการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำโดยการจัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์น้ำและแหล่งพ่อแม่พันธุ์ประจำชุมชน ซึ่งจะทำให้สามารถจับสัตว์น้ำได้เพิ่มขึ้นและมีรายได้มากขึ้น

4. การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีดังนี้

4.1 การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ด้านการเตรียมการและวางแผน อยู่ในระดับมาก สอดคล้อง

สุวรรณณี (2536) การเป็นสมาชิกของกลุ่ม มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และ สุริยา (2534) การเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชนของประชาชน มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร ทั้งนี้จากผลการศึกษาอาจเป็นเพราะว่า ในปัจจุบันหน่วยงานราชการได้มีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนได้รับรู้ถึงประโยชน์ของการทำงานร่วมกันเพื่อผลประโยชน์ของชุมชน และกระตุ้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นตั้งเริ่มดำเนินโครงการ ตลอดจนการรับฟังความคิดเห็นของชุมชนเป็นหลักสำคัญในการดำเนินโครงการต่างๆ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ชุมชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ได้แก่ การศึกษาและเสนอปัญหาการทำการประมงด้วยเครื่องมือที่ผิดกฎหมาย มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อแนวทางการจัดการจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประชากรส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และยังไม่คุ้นเคยกับการแสดงความคิดเห็นเพื่อการตัดสินใจ

4.2 การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ด้านการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าชุมชนมีความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ และเล็งเห็นถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติเป็นการแสดงออกถึงความสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในชุมชน

ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านบุคลิกของประชาชนในชุมชนที่ร่วมดำเนินโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

สมมติฐานที่ 1.1 เพศ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

การทดสอบสมมติฐาน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แตกต่างจากการศึกษาของ ประมวล (2549) ลักษณะพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าลักษณะการดำรงชีพของชุมชนที่ศึกษา ทุกคนในครอบครัวต้องประกอบอาชีพหรือสามารถทำงานแทนกันได้ และอาจเป็นผลมาจากการส่งเสริมความเสมอภาคชายหญิงด้วย ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิงก็สามารถเข้าร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

สมมติฐานที่ 1.2 อายุ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

การทดสอบสมมติฐาน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด เป็นเปิดกว้างให้ทุกคนสมัครใจเข้ามาทำงาน โดยอุทิศกำลังกาย กำลังใจ และเวลาเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำในท้องถิ่นของตนเอง เป็นการกระทำที่ไม่มุ่งหวังผลตอบแทนในรูปของเงินจ้าง รางวัล ค่าจ้าง เป็นค่าตอบแทนในการปฏิบัติงาน ไม่มีข้อจำกัดด้านภูมิหลัง เช่น อายุ มาเป็นตัวกำหนด อายุจึงไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

สมมติฐานที่ 1.3 ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

การทดสอบสมมติฐาน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับศึกษาของ ประมวล (2549) ลักษณะพื้นฐาน ได้แก่ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง และสมชิต (2550) ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการประมงของชาวประมงทะเลพื้นบ้าน ได้แก่ ระดับการศึกษา ลักษณะการประกอบอาชีพ ประเภทเรือที่ใช้ทำการประมง ต้นทุนในการทำประมง ระยะเวลาทำการประมงในรอบปี ลักษณะแรงงานในการทำประมง รายได้ของครัวเรือน หนี้สินของครัวเรือน การได้รับรู้ข่าวสารด้านการประมง ทั้งนี้จากศึกษาครั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่ามีประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษาและไม่ได้รับการศึกษา จึงเป็นอุปสรรคประการหนึ่งในการเข้ามามีส่วนร่วมโครงการ และเมื่อทดสอบความแตกต่างของระดับการศึกษากับการมีส่วนร่วมในโครงการ ปรากฏว่าประชาชนในชุมชนที่ได้รับการศึกษาสูงกว่าระดับประถมมีส่วนร่วมในโครงการมากกว่าการศึกษาระดับประถมศึกษาและไม่ได้เรียนหนังสือ

สมมติฐานที่ 1.4 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

การทดสอบสมมติฐาน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการเข้ามาอยู่ในชุมชนเป็นระยะเวลาสั้นทำให้เกิดความตระหนักในการใช้ทรัพยากรสัตว์น้ำ มีความรู้สึกรหวงแหนทรัพยากรสัตว์น้ำ จึงช่วยกันดูแลแหล่งน้ำของชุมชนไม่ให้เกิดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย และเมื่อทดสอบความแตกต่างของระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนกับการมีส่วนร่วม ปรากฏว่าประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนเป็นเวลานานกว่ามีส่วนร่วมในโครงการมากกว่า

สมมติฐานที่ 1.5 อาชีพ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

การทดสอบสมมติฐาน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประชากรมีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการประมงทั้งหมด หรือไม่มีความแตกต่างด้านอาชีพ

สมมติฐานที่ 1.6 รายได้ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

การทดสอบสมมติฐาน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับศึกษาของ ประมวล (2549) รายได้ของประชาชน ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการเกิดจากความสมัครใจ โดยเปิดโอกาสให้ทุกคนที่มีอุดมการณ์มีจิตสำนึกที่ต้องการที่จะดูแลรักษาทรัพยากรสัตว์น้ำของ ชุมชน ดังนั้นความแตกต่างของรายได้จึงไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

สมมติฐานที่ 2. การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด

สมมติฐานที่ 2.1 การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม

การทดสอบสมมติฐาน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการอยู่เสมอ จะทำให้มีความรู้และตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ และการทำประมงแบบยั่งยืน จึงทำให้เกิดความสนใจที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมของโครงการ

สมมติฐานที่ 2.2 ความรู้เกี่ยวกับโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม

การทดสอบสมมติฐาน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชากรที่มีความรู้เกี่ยวกับโครงการได้รับทราบถึงผลประโยชน์ที่ยั่งยืนที่ชุมชนจะได้รับ ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ และจากการทดสอบระดับการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ซึ่งพบว่าประชากรที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามีส่วนร่วมในโครงการมากกว่า

สมมติฐานที่ 2.3 ความคาดหวังจากการเข้าร่วมดำเนินโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม

การทดสอบสมมติฐาน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ความคาดหวังจะได้รับประโยชน์จากโครงการเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ เพื่อให้ชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านการทำการประมง เกิดความหวงแหนแหล่งทรัพยากรสัตว์น้ำและพัฒนาด้านการประมงจนกลายเป็นชุมชนประมง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านความคาดหวังไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในโครงการทั้งด้านการเตรียมการและวางแผน และด้านการปฏิบัติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังจากการเข้าร่วมดำเนินโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด กับการมีส่วนร่วมในโครงการเป็นความสัมพันธ์ที่ค่อนข้างต่ำมาก หรือแทบจะไม่มีความสัมพันธ์ ($r = 0.184$) ดังนั้นความคาดหวังจึงอาจจะไม่ใช่เหตุผลทั้งหมดที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นพฤติกรรมของส่วนใหญ่ของคนไทย หรือเป็นธรรมชาติของคนในชนบทที่มีความต้องการจะได้ผลประโยชน์แต่จะไม่ร่วมดำเนินการ เนื่องจากรัฐบาลเป็นผู้ให้เงินเกิดความเคยชินและเป็นการพัฒนาชนบทที่ผิดพลาดมาโดยตลอด สิ่งที่ภาครัฐควรดำเนินการ คือเป็นผู้ให้การสนับสนุนงบประมาณ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการศึกษาปัจจัยในการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมงบริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ผู้วิจัยขอเสนอแนะความคิดเห็น เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานโครงการครั้งต่อไป ดังนี้ คือ การดำเนินการโครงการครั้งต่อไปควรจะให้ชุมชนมาเป็นส่วนร่วมในการดำเนินการทุกกิจกรรม โดยหน่วยงานภาครัฐควรวางแนวทางและส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนดำเนินกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมนั่นเอง เพื่อเพิ่มระดับการบริหารจัดการทรัพยากรในท้องถิ่นให้ได้ผลสำเร็จมากขึ้น
2. ควรมีแผนการทำงานร่วมกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณให้กับโครงการต่างๆ ที่ชุมชนเห็นชอบ
3. ควรมีการทำงานวิจัยร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐและชุมชน โดยยึดหลักให้ชุมชนเป็นผู้ร่วมวิจัย โดยการใช้เทคนิคการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วมบูรณาการองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และภูมิปัญญาชาวบ้านในการเก็บข้อมูลและประมวลผลข้อมูลโดยวิธีทางวิทยาศาสตร์ (scientific methods) และความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น (local knowledge) เพื่อประเมิน ซึ่งจะทำให้ชุมชนยอมรับข้อมูลมากขึ้นเพราะพวกเขามีส่วนร่วมในการวิจัยและเก็บข้อมูลซึ่งจะนำไปสู่การยอมรับมาตรการที่กำหนดขึ้นจากข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากการวิจัยร่วมดังกล่าว

เอกสารอ้างอิง

- เจริญ ภัสสร. 2540. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของรัฐ**. วารสารสมาคมรัฐประศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย. (5) : 1, 3.
- ชูเกียรติ ภัยลี. 2536. การศึกษาการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ระหว่างเขตพื้นที่ที่มีการปฏิบัติงานกับเขตพื้นที่ที่ไม่มีการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ชัยพร ชูงาน. 2552. การมีส่วนร่วมของชุมชนในโครงการประมงต้นแบบ บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนวชิราลงกรณ จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ณรงค์ชัย เจริญรุจิทรัพย์. 2542. การมีส่วนร่วมของชาวประมงทะเลพื้นบ้านในการจัดการประมงโดยชุมชน: กรณีศึกษาอ่าวปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. 2547. **การมีส่วนร่วม : หลักการพื้นฐานเทคนิคและกรณีตัวอย่าง**. เชียงใหม่: สิริลักษณ์การพิมพ์.
- ทะนงศักดิ์ คุ่มไ่่น้ำ. 2540. **หลักการพัฒนาชุมชน : Principle of Community Development**. ขอนแก่น: ภาควิชาพัฒนาพัฒนาสังคมคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ. 2546. **กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ปาริชาติ สถาปิตานนท์. 2549. **การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมและการพัฒนาชุมชน : จากแนวคิดสู่ปฏิบัติการวิจัยในสังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว).
- ประมวล มีแป้น. 2549. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรประมงของประชาชนบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนกระเสียว จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, กรุงเทพฯ.
- พัชรี สีโรรส และคณะ. 2546. **การมีส่วนร่วมของประชาชน**. กรุงเทพมหานคร: คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มานิตย์ นวลละออ. 2544. **วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์**. คณะสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ลือชัย ศรีเงินยวง และคณะ. 2546 **ยุทธศาสตร์ใหม่ของการพัฒนา (สาธารณสุข) ชนบท**. เอกสารประกอบการเสวนากาแฟของกลุ่มสังคมศาสตร์สาธารณสุข.
- ศิริกุล กลวิวัฒน์. 2546. **การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นอย่างไร**. วารสารพัฒนาชุมชน. 2(6).
- สมชิต กรดแก้ว. 2550. การมีส่วนร่วมของชาวประมงทะเลพื้นบ้านในการจัดการประมงโดยชุมชน:กรณีศึกษา กลุ่มทำการประมงพื้นบ้าน ตำบลบางนาค อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส . วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.

- สมใจ เข้มเจริญ. 2531. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.
- สกนธ์ จันทักษ์. 2528. ปัจจัยบางประการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดตั้งศูนย์เยาวชน ตำบล จังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สุวรรณณี คงทอง. 2536. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าเลน ชุมชนในท้องที่อำเภอสีเกา จังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สุรพล จันทราปต์ย์. 2550. การส่งเสริมแบบมีส่วนร่วม. สถาบันจัดการทรัพยากรน้ำนานาชาติ (IWMI). (อัดสำเนา).
- สุริยา ยี่ขุน. 2534. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในระบบป่าชุมชน ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลศรีละกอ อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.

ภาคผนวก

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง การศึกษาปัจจัยในการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อโครงการจัดการทรัพยากรประมง บริเวณอ่างเก็บน้ำ
ทับทิมสยาม ๐๑จังหวัดตราด

แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น ๖ ส่วน คือ

ส่วนที่ ๑. ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลมุ่งให้ทราบ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในที่อยู่
ในชุมชน อาชีพ และรายได้

ส่วนที่ ๒. การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิม
พระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาส พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระเกียรติ
พระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม ๐๑ จังหวัดตราด

ส่วนที่ ๓. ความรู้เกี่ยวกับโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิม
พระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาส พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระเกียรติ
พระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม ๐๑ จังหวัดตราด

ส่วนที่ ๔. ความคาดหวังจากการร่วมดำเนินโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชน
เฉลิม พระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาส พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระ
เกียรติพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม ๐๑ จังหวัด
ตราด

ส่วนที่ ๕. การมีส่วนร่วมของชุมชนในโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิม
พระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาส พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระเกียรติ
พระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม ๐๑ จังหวัดตราด

ส่วนที่ ๖. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในโครงการจัดการ
ทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิม พระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาส พระราช
พิธีมหามงคลเฉลิมพระเกียรติพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ บริเวณอ่างเก็บน้ำ
ทับทิมสยาม ๐๑ จังหวัดตราด

ส่วนที่ ๑. ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล

คำชี้แจง: โปรดกาเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียว และเติมข้อความลงในช่องว่าง(กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ)

๑. เพศ

๑. ชาย ๒. หญิง

๒. ปัจจุบันท่านอายุ ปี

๓. ระดับการศึกษา

๑. ไม่ได้เรียนหนังสือ
 ๒. ประถมศึกษา(ป.๔, ป.๕,ป.๖หรือ ป.๗)
 ๓. มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ.๑-ม.ศ.๓, หรือ ม.๑-ม.๓)
 ๔. มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ.๔-ม.ศ.๕หรือ ม.๔-ม.๖)
 ๕. อาชีวศึกษา (ปวช. ,ปวส.)/อนุปริญญา
 ๖. อื่นๆ (ระบุ)

๔. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ปี

๕. อาชีพ

๖. รายได้ บาทต่อปี

ส่วนที่ ๒ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระเกียรติพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

คำชี้แจง: ท่านได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระเกียรติพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

จากแหล่งข้อมูลใด

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องขวามือที่ตรงกับการรับรู้ข่าวสารของท่าน
(กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ)

เป็นประจำ	หมายถึง	ได้รับข่าวสารทุกครั้งหรือเกือบทุกครั้ง
บางครั้ง	หมายถึง	ได้รับข่าวสารบางโอกาส
ไม่เคย	หมายถึง	ไม่เคยรับข่าวสาร

แหล่งข้อมูล	เป็นประจำ	เป็นบางครั้ง	ไม่เคย
๑. เพื่อนบ้าน			
๒. ผู้นำชุมชน/ผู้นำท้องถิ่น			
๓. เจ้าหน้าที่ของกรมประมง			
๔. หอกระจายข่าว			
๕. แผ่นพับ/โปสเตอร์/ใบปลิว			
๖. ป้ายประชาสัมพันธ์			
๗. วิทยุทัศน์ที่หน่วยงานภาครัฐนำมาเผยแพร่			
๘. เอกสารราชการ			

ส่วนที่ ๓ ความรู้เกี่ยวกับโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิม

พระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระเกียรติพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม ๐๑ จังหวัดตราด

คำชี้แจง: โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ที่ตรงกับความรู้ความเข้าใจของท่านเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน (กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ)

ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
๑. โครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างชุมชนประมงให้สามารถบริหารจัดการทรัพยากรประมงในท้องถิ่นได้อย่างเข้มแข็ง		
๒. ประชาชนในชุมชนที่ร่วมในการดำเนินโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ จะมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรประมงในท้องถิ่นของตนเอง		
๓. การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรประมงของชุมชน คือ ชุมชนช่วยกันคิดเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาการทำการประมงของชุมชน		
๔. ชุมชนเป็นผู้ริเริ่ม เสนอปัญหาและร่วมกันวางแผนในการจัดการทรัพยากรประมง		
๕. การดำเนินโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ ชุมชนไม่จำเป็นต้องประสานความร่วมมือกัน แต่ละคนต่างทำกิจกรรมของตนเอง		
๖. การดำเนินโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ ไม่ส่งผลกระทบต่อสาธารณสุข และ สภาพแวดล้อมของชุมชน		
๗. กิจกรรมของโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ เพื่อสร้างแหล่งอาศัยสัตว์น้ำประจำชุมชน		
๘. การสร้างแหล่งพ่อแม่พันธุ์สัตว์น้ำประจำชุมชนเป็นกิจกรรมหนึ่งของโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ		
๙. การปล่อยพ่อแม่พันธุ์สัตว์น้ำเป็นกิจกรรมหนึ่งของโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิมพระเกียรติฯ		
๑๐. ผู้นำกลุ่มจะตัดสินใจแทนชุมชนทุกเรื่อง		
๑๑. ชุมชนมีส่วนช่วยในการดูแลไม่ให้มีการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย		
๑๒. ประชาชนในชุมชนทุกคนมีสิทธิเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมของโครงการ		
๑๓. โครงการจะทำให้แหล่งน้ำของชุมชนมีสัตว์น้ำอุดมสมบูรณ์มากขึ้น		
๑๔. โครงการทำให้ทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำมากขึ้น		
๑๕. การเข้าร่วมโครงการทำให้มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำมากขึ้น		

ส่วนที่ ๔ ความคาดหวังจากการร่วมดำเนินโครงการจัดการ

ทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิม พระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระเกียรติพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม ๐๑ จังหวัดตราด

คำชี้แจง : ท่านมีความคาดหวังจากการเข้าร่วมดำเนินโครงการจัดการ

ทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิม พระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระเกียรติพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม ๐๑ จังหวัดตราดในประเด็นต่อไปนี้มาน้อยเพียงใดโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือที่ตรงกับความคาดหวังของท่าน(กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ)

ข้อความ	ความคาดหวัง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑. ประชาชนลดการกระทำการประมงด้วยเครื่องมือที่ผิดกฎหมาย					
๒. มีแหล่งอาศัยสัตว์น้ำประจำชุมชน					
๓. มีแหล่งพ่อแม่พันธุ์สัตว์น้ำประจำหมู่บ้าน					
๔. ทรัพยากรสัตว์น้ำในบริเวณชุมชนมีความอุดมสมบูรณ์					
๕. สามารถจับสัตว์น้ำได้ในปริมาณมากขึ้น					
๖. ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมของชุมชน					
๗. ปริมาณสัตว์น้ำในธรรมชาติเพียงพอต่อความต้องการของชุมชน					
๘. มีรายได้จากขายสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น					
๙. ชุมชนมีการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ					
๑๐. ชุมชนได้รับความไว้วางใจจากเจ้าหน้าที่มากขึ้น					
๑๑. ประชาชนในชุมชนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ					
๑๒. ชุมชนใกล้เคียงมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ					

ส่วนที่ ๕ การมีส่วนร่วมของชุมชนในโครงการจัดการ

ทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิม พระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราช

พิธีมหามงคลเฉลิมพระเกียรติพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ บริเวณอ่างเก็บน้ำ

ทับทิมสยาม ๐๑ จังหวัดตราด

คำชี้แจงโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับกรกระทำของท่านต่อการมีส่วนร่วมในการ
ดำเนินโครงการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิม พระเกียรติฯ

กิจกรรม	การมีส่วนร่วม			
	ประจำทุก ครั้ง	ประจำ เกือบทุก ครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย เลย
การเตรียมการและวางแผน				
๑. ศึกษาปัญหาทรัพยากรสัตว์น้ำลดลง				
๒. ศึกษาปัญหาการทำการประมงด้วยเครื่องมือที่ผิดกฎหมาย				
๓. รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ				
๔. รับรู้ปัญหาเกี่ยวกับการทำการประมงในแหล่งน้ำของชุมชน				
๕. เสนอปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรสัตว์น้ำที่ลดลง				
๖. เสนอปัญหาเกี่ยวกับการทำการประมงด้วยเครื่องมือที่ผิดกฎหมาย				
๗. พบปะพูดคุย สอบถาม หรือให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อประโยชน์ของชุมชนกับเจ้าหน้าที่				
๘. เข้าร่วมการประชุมในด้านการจัดการประมงโดยชุมชน				
๙. แสดงความคิดเห็นในการประชุมเกี่ยวกับการทำการประมงในชุมชน				
๑๐. มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย กิจกรรม ของโครงการ				
๑๑. มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ				
๑๒. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อแนวทางการจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ				
การปฏิบัติ				
๑๓. สนับสนุนสิ่งของ แรงงานในการดำเนินโครงการ				
๑๔. มีส่วนร่วมในการจัดสร้างกระชังอนุบาลสัตว์น้ำ				
๑๕. มีส่วนร่วมในการอนุบาลสัตว์น้ำในกระชัง				
๑๖. มีส่วนร่วมในการจัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์น้ำประจำชุมชน				
๑๗. มีส่วนร่วมในการจัดสร้างแหล่งพ่อแม่พันธุ์สัตว์น้ำประจำชุมชน				
๑๘. มีส่วนร่วมในการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ				
๑๙. เข้ารับการฝึกอบรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ				
๒๐. ปฏิบัติตามข้อบังคับหรือแนวทางที่ชุมชนกำหนดขึ้นเพื่อการจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ				
๒๑. ร่วมเฝ้าระวังมิให้มีการทำการประมงด้วยเครื่องมือที่ผิดกฎหมาย				

ส่วนที่ ๖ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในโครงการจัดการ
ทรัพยากรประมงโดยชุมชนเฉลิม พระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาส พระราช
พิธีมหามงคลเฉลิมพระเกียรติพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ บริเวณอ่างเก็บน้ำ
ทับทิมสยาม ๐๑ จังหวัดตราด

๑. ปัญหา อุปสรรค

ด้านการเตรียมการและวางแผน

.....
.....
.....
.....
.....

ด้านการปฏิบัติ

.....
.....
.....
.....
.....

๒. ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....
.....
.....

คำขอบคุณ

การศึกษาปัจจัยในการมีส่วนร่วมของชุมชนในโครงการจัดการทรัพยากรประมง บริเวณอ่างเก็บน้ำทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราดฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ชมัยพร ชูงาน, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชราภรณ์ เชื้อนแก้ว ที่ได้กรุณาให้ความรู้ แนวคิด คำปรึกษา ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ และปรับปรุงให้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น จนทำให้เอกสารฉบับนี้มีความสมบูรณ์และถูกต้อง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณด้วยความเคารพเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้.

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ชาวบ้านในโครงการทับทิมสยาม 01 จังหวัดตราด ทุกท่าน ที่กรุณาเสียสละเวลาในการกรอกแบบสอบถาม ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ศูนย์บริหารจัดการประมงน้ำจืด ภาคตะวันออก ระยอง ทุกคน ที่ช่วยประสานงานและเก็บข้อมูล คุณจรรยา อ่อนทอง และคุณพิสิฐ ภูมิคง ที่ให้คำแนะนำ และเป็นกำลังใจด้วยดีตลอดมา และที่สำคัญที่สุด ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้การสนับสนุนและเป็นแรงบันดาลใจตลอดมา

สุดท้ายนี้ ประโยชน์ที่ได้จากงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้กับกรมประมง สำนักบริหารจัดการทรัพยากรประมง และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และประสบการณ์อันมีคุณค่า

เรวัตร์ ยอดสุรางค์
กันยายน. 2555